

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תרב

ערב שבת-קודש
פרשת בא
ה' בשבט ה'תשס"ו

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ה' בשבט ה'תשס"ו – י"ב בשבט ה'תשס"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ה' בשבט	הלי ביאת המקדש. פרק ב-ד.	הלי שכנים. פרק ד.	מליית סח. קסה. מייע לא. מליית עז. עח.
ש"ק	ו' בשבט	פרק ה-ז.	פרק ה.	מליית עה. עו. מייע כד. מליית סט. ע. עא.
א'	ז' בשבט	פרק ח-ט. הלי איסורי מזבח.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ו.	מליית עד. מייע סא. מליית צא. צב. צג.
ב'	ח' בשבט	פרק ב-ד.	פרק ז.	מליית צד. צה. צו. צז. מייע פו
ג'	ט' בשבט	פרק ה-ז.	פרק ח.	מייע ס. מליית ק. צח. מייע סב. מליית צט.
ד'	י' בשבט	הלי מעשה הקרבנות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ט.	מייע סג. מליית קמו. מייע סד.
ה'	י"א בשבט	פרק ד-ו.	פרק י.	מליית קלט. קיב. מייע סה.
ו'	י"ב בשבט	פרק ז-ט.	פרק יא.	מייע פט. מליית קמה. קמח*.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ותיילין וציצית	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
5.41	5.16.0	12.25	11.55	9.12	6.39	5.41	5.19	4.32	ו', ה' בשבט
5.42	5.17.0	12.25	11.55	9.12	6.38	5.40	5.19	4.32	ש"ק, ו' בשבט
5.43	5.17.9	12.25	11.55	9.11	6.38	5.40	5.18	4.31	א', ז' בשבט
5.44	5.18.8	12.25	11.55	9.11	6.37	5.39	5.17	4.30	ב', ח' בשבט
5.45	5.19.7	12.25	11.55	9.11	6.36	5.38	5.17	4.30	ג', ט' בשבט
5.45	5.20.6	12.25	11.55	9.10	6.35	5.38	5.16	4.29	ד', י' בשבט
5.46	5.21.5	12.25	11.55	9.10	6.34	5.37	5.15	4.28	ה', י"א בשבט
5.47	5.22.4	12.25	11.55	9.10	6.34	5.36	5.15	4.28	ו', י"ב בשבט

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ו בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטיין" (לשון אדה"ו שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
4.39	5.54	4.54	5.55	4.44	5.54	4.58	5.57	4.46	6.00
4.46	6.00	5.00	6.01	4.50	6.00	5.04	6.02	4.46	6.00

עורך ראשי: מנחם-מענדל ברוד • עורך: שניאור-זלמן רודרמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן

מז"ל: מכון ליובאוויטש שע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: <http://chabad.org.il> דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין להסתפק ב"דרך אמצעית", צריכים גם "שטות דקדושה"

כאשר "זרעו בחיים" ממלאים את רצונו וממשיכים בפועל את ענייני תורתו ועבודתו עד למטה מעשרה מפחים ד"חוצה" – אזי עושים מ"יום ההסתלקות" "יום הילולא" □ אף-על-פי שדרך המיצוע היא דרך ישרה על-פי תורה, מכל-מקום צריך להיות "ופרצת!" □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

לצדיק⁵ ש"זרע ליה קב"ה (ההוא גננא) בגנתא" בזמן שבית-המקדש קיים. ועל-דרך זה מבאר רבינו הזקן באיגרת-הקודש⁶ הידועה שכתב "לנחמם בכפלים" על פטירת צדיק, "צדיקא דאתפטר אשתכח ככולהו עלמין יתיר מבחיוהי"⁷, שאז ישנם "גידולי גידולין מן אור זרוע לצדיק בשדה אשר ברכו ה' כו"⁸, והיינו, שכל ענייני העבודה שנולדים אצל תלמידיו ותלמידי תלמידיו על-ידי תורתו ועבודתו הם בכחינת "גידולי גידולין".

וכיוון שכל עניין ישנו גם בנגלה דתורה, ברמוז על-כל-פנים – הנה על זה מביא בהמאמר⁹ דברי הגמרא¹⁰ "עד ארבעין שנין לא קאי איניש אדעתא דרביה", היינו, שכאשר הרב משפיע שכל לתלמידו, הנה "גם אחר זמן רב (ארבעין שנין) יוכל התלמיד לירד עוד לעומק דעת הרב על-ידי השפעה זו שהשפיע בו... מה

א. ישנו מאמר ארוך של הצמח-צדק¹¹ (שמביא גם כמה מאמרים של רבינו הזקן), שתוכנו – בכללות – בנוגע לעניין הספיחים, ובנוגע לעניין הילולא ויארציט של צדיקים, ותוכן הדברים:

איתא בוהר פרשת תרומה¹², שזמן הגלות (משחרב בית-המקדש, שעל זה נאמר¹³ "ונהר יחרב ויבש") הוא בכחינת "גנתא לא עאל בה ההוא גננא", היינו, שה"גנן" (הקב"ה) אינו נכנס בה"גן",

– וכפי שמצינו בישיעה¹⁴ שבני-ישראל הם בדוגמת כרם (גן) של הקב"ה, "ויקו לעשות ענבים" –

ומה שישנו עניין של גידול וצמיחה – הרי זה באופן ש"מגרמיה אודרע כו"¹⁵, שזהו עניין הספיחים, שצומחים מאליהם על-ידי הזריעה שהיתה כמה זמן לפני זה, ודוגמתו בזמן הגלות, שאז ישנו עניין הספיחים מה"אור זרוע

אוה"ת נ"ך (כרך ב) עמ' א'נ ואילך. ובכ"מ.
(4) ה,א ואילך.
(5) תהילים צז,א.
(6) סכ"ז (קמה, סע"ב ואילך).
(7) זח"ג עא,ב.
(8) שם עמ' מד.
(9) ע"ז ה, רע"ב.

(1) ד"ה להבין כו' גנתא לא עאל בה ההוא גננא – נדפס בספר ההשתטחות (קה"ת, תשנ"ו) עמ' לט ואילך. וש"נ.
(2) ח"ב קטו, סע"ב ואילך.
(3) ישיעה יטה, איוב יד,א. וראה זח"א ו,ב. כה,א. כו,א. ועוד. לקר"ת במדבר יג, סע"ג.

דבר מלכות

שיומשך מלמעלה לידת נשמות חדשות (לא רק נשמות שבבחינת ספחים) אף-על-פי שזהו עניין שאינו שייך בזמן הגלות על-דרך הרגיל. וזהו שהסתלקות הצדיק נקרא בשם "הילולא", כפי שמצינו בזהוהר (בהאידרא)¹² הלשון "הילולא דרשב"י", שהתרגום של "הילולא" הוא חתונה – כי, עניינה של חתונה הוא שעל-ידי זה יהיה קיום מצוות "פרו ורבו"¹³, שהוא עניין המשכת נשמות מלמעלה למטה, וזהו גם עניין ההילולא שבהסתלקות הצדיק, שעל-ידי זה נמשכים נשמות חדשות.

ג. ועל-פי זה מבאר בהמאמר¹⁴ החילוק שבין משה רבינו לרשב"י, שז' אדר הוא יום תענית¹⁵, ואילו ל"ג בעומר הוא יום הילולא, שהוא עניין של שמחה¹⁶:

"בזמן הבית", ועל-דרך זה בזמן המשכן שהיה בהיות בני-ישראל במדבר, שאז היה גילוי אלוקות, "דגננא בעצמו עאל בגנתא" – היה "שלימות יחוד קוב"ה ושכינתיה", "יחוד קוב"ה ממש", ולכן לא היה צורך בהיחוד שעל-ידי נשמות הצדיקים בעת הסתלקותם, שלגבי אמיתית היחוד דקוב"ה ממש, "אין עולה בשם לשיהיה נקרא הילולא". ולכן, הסתלקות משה רבינו אינה אלא עניין של ירידה.

מה-שאינ-כן הסתלקות רשב"י שהיתה בזמן הגלות (שהרי כבר היתה אז גלות רומי)¹⁷ – כיוון שאז לא היה שלימות היחוד דקוב"ה ממש (גנתא דלא עאל בה ההוא גננא), ואז ישנו רק היחוד שנעשה על-ידי נשמות הצדיקים בעת הסתלקותם, "אז גם בחינה זו נקרא הילולא", כמבואר בזהוהר (בהאידרא)¹² שאז היו

שלא השיג מקודם" – שעניין זה הוא ב"בחינת ספחים", שהרי אין זה באופן שלאחרי ארבעין שנין צריך הרב ללמוד עמו עוד הפעם, אלא באופן שהתלמיד מתבונן ומתעמק בהלימוד שלמדו הרב לפני ארבעין שנין, ועל-ידי זה מגלה את אמיתית ופנימיות דעת רבו, ונמצא, שאין כאן עניין של זריעה חדשה של הרב, כי אם תוצאה מהזריעה שהיתה לפני ארבעין שנין – ספחים.

ויש להוסיף, שכיוון שמצינו שמשך זמן של "דור" הוא כ"ה שנים¹⁸ (על-פי רוב), נמצא, שמשך הזמן דארבעין שנין הוא בבחינת "גידולי גידולין".

ב. ומבאר בהמאמר, שעניין זה נוגע גם ללידת הנשמות (על-דרך האמור לעיל בנוגע לעניין השפעת השכל) – שבזמן הגלות, "גנתא דלא עאל בה ההוא גננא", אי-אפשר להיות היחוד לצורך לידת נשמות חדשות, כי אם רק "לאחדש נשמות ישנות ומגולגלות", שהם בבחינת ספחים, שכבר נזרעו בעבר.

אמנם, ישנו אופן של לידת נשמות שנעשה על-ידי היחוד של נשמות הצדיקים, שזהו עניין יום הילולא:

על-ידי עבודת הצדיק, "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו", בחיים חיותו עלי אדמות – נעשה נחת רוח גדול למעלה. ולאחרי כן, בעת הסתלקותו, אזי עולה כל עבודתו למעלה בעילוי אחר עילוי (כמבואר באגרת-הקודש¹¹), ועל-ידי זה פועל למעלה נחת רוח גדול ביותר, שנקרא בלשון הקבלה בשם "יחודים".

ועל-ידי גודל הנחת-רוח – פועלים

10 ראה "אוצר ישראל" (אייזענשטיין) ערך כרונולוגיא בסופו.
11 סו"ד-י"כ"ח.
12 בסוף האדר"ז (ה"ג רצו,ב).
13 ראה גם שיחת מוצש"ק פ' בשלח, י"א שבט תשי"ח בתחלתה (תו"מ ח"ב עמ' 30 ואילך).

וש"נ.
14 בראשית א,כח.
15 שם עמ' מח.
16 טושו"ע או"ח תקפ"פ ס"ב.
17 ראה גם שיחת י' שבט תשט"ו ס"ג (תו"מ ח"ג עמ' 218). וש"נ.

דבר מלכות

פניו מאירים, שהוא עניין תוספת אור גדול למעלה על-ידי עליית כללות עבודתו של רשב"י בעת הסתלקותו.

ה. ובעניין זה ישנה הפעולה ד"זרעו בחיים" – "ושננתם לבניך אלו התלמידים", כולל גם תלמידי תלמידיו שהם "גידולי גידולין": כאשר "זרעו בחיים" ממלאים את רצונו וממשיכים בפועל את ענייני תורתו ועבודתו

ד. אמנם, על-פי זה היה צריך להיות עניין של

עני, לוֹעֲגִים לוֹ, אֲבָל גִּבּוֹר, אֲפִילוֹ כֹּאשֶׁר עוֹשֶׂה שְׁמוֹת (א נארישקייט"), עוֹשִׂים כְּמוֹתוֹ, וּמְכַל־שֶׁכֶן כֹּאשֶׁר עוֹשֶׂה דְּבַר נְכוּן

עד למטה מעשרה טפחים דה"חוצה" – אזי עושים מ"יום הסתלקות" "יום הילולא".

ועל-ידי זה פועלים גם העניין ד"חיים עד העולם"²² (כפי שמסיים בהאידרא²³) – שממשיכים מעצמיות החיים למעלה, "כי עמך מקור חיים"²³, "עד העולם", בעולם התחתון, "עולם" מלשון העלם²⁴ (והסתר), ופועלים שיומשך בו הפירוש השני ד"עולם" – מלשון נצחיות, שעניין זה הוא רק מצד אין-סוף בעצמו, שאין בו שינויים, ולכן שם הוא אמיתית עניין הנצחיות.

ועניין זה נעשה על-ידי ההמשכה מבחינת הפנימיות, רזין דרזין, להיות נמשך עד ל"חוצה" – שפועלים שגם בהעלם וההסתר, יתגלה – הן על-ידי זה שמכיר בעצמו והן על-ידי זה שפועל הכרה זו בכל הסביבה – עניין הנצחיות, מצד התורה ומצוות שנעשים בהעלם וההסתר, ועל-ידי זה בטלים כל ההעלמות וההסתרים, ורואים ש"אני הוי' לא שנית"²⁵, ו"אין עוד מלבדו"²⁶.

* * *

הילולא ביום ההסתלקות של כל הצדיקים? ויובן על-פי המבואר בכמה מקומות (וכמדובר גם אשתקד¹⁸) שבשביל לפעול עניין של "הילולא" יש צורך בחיבור שני עניינים: יש לפעול עניין של פנימיות, וביחד עם זה, יש להמשיך זאת בגילוי.

והעניין בזה – כידוע¹⁹ שעניין הולדת הולד צריך להיות נמשך מפנימיות המוחין (שלכן "קטן אינו מוליד"²⁰), ובלשון הרמב"ם²¹: "כוח הגוף וחיוו ומאור העינים"; ומשם צריך להיות נמשך כל ציור רמ"ח אברים כו', נשמה בגוף, היינו, שצריך להיות נמשך בגילוי.

ועניין זה פועלים רק הצדיקים שעבודתם היתה באופן של חיבור ב' עניינים הנ"ל – שלקחו "רזין דרזין", והמשיכו זאת בגילוי עד למטה מעשרה טפחים, באופן שיהיה שייך גם ל"חוצה".

ולכן, אצל צדיקים גופא, הנה רק אצל יחידי סגולה מצינו הלשון "הילולא", שאז אין זה עניין של תענית, אלא הפכו כו'.

(22) תהילים קלג,ג.

(23) שם לו,יז,ד.

(24) לקו"ת שלח לו,ד. ובכ"מ.

(25) מלאכי ג,ו.

(26) ואתחנן ד,לה.

(18) ראה שבת לג,ב.

(19) ראה לקו"ת בשלח ב, סע"ד. ואתחנן ג,

סע"ב. ובכ"מ.

(20) סנהדרין סח, סע"ב.

(21) הל' דעות פ"ד הי"ט.

דבר מלכות

באמת, או מה שנדרמה שהוא צורך עבורו. הנקודה הפנימית של שני סוגים אלו היא – "תפילה" ו"אכילה". הסוג הראשון הוא "תפילה", כי, תפילה עניינה הפניה וההתחברות אל הקב"ה, "דע לפני מי אתה עומד – לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא"³⁴. והסוג השני הוא "אכילה", כי, כל מה שנצרך לאדם, הרי הוא "רעב" לזה, וכאשר מקבל את צרכיו הרי זה משקט את רעבוננו – "אכילה".

ח. ובעניין התפילה והאכילה יכולים להיות כמה אופנים:

יכול להיות אופן שהאדם הוא מפוצל. אין שייכות בין ה"תפילה" וה"אכילה". בשעת התפילה (דהיינו כאשר לומד, מקיים מצוות ומתפלל), אינו שייך לענייני העולם, ועד שיכולים לחשוב שהוא צדיק גמור; אבל אחר-כך, בבואו לענייני העולם, מסחר או אכילה, כפשוטה, לא ניכר עליו שום עניין של קדושה, רוחניות ועדינות.

אמנם, על אופן כזה אומרים: אטו³⁵ בשופטני עסקינן? וברשיעי לא עסקינן³⁶.

ואופן הב' – שיש שייכות בין התפילה לאכילה, והיינו, שבנוגע לכל העניינים הרי הוא מעיין בשולחן-ערוך ומתנהג כן בפועל, אבל התפילה היא בשביל האכילה.

כלומר: בידעו שהוא זקוק להקב"ה ("אזוי ווי ער ווייס "נעבעך", אז ער דארף אנקומען צום אויבערשטן"), והדרך כיצד לקבל מהקב"ה היא כמו שכתוב³⁷ "אם בחוקותי תלכו גו' ונתתי גשמיכם בעתם", לכן עושה כל מה שהקב"ה

י. ישנה²⁷ רשימה²⁸ מכ"ק מו"ח אדמו"ר, בעל ההילולא, שבה צוינו זכרונות מזקנו, אדמו"ר מהר"ש, וגם מזקנתו, הרבנית הצדקנית רבקה (זוגתו של אדמו"ר מהר"ש), שהיא צייט שלה הוא גם יו"ד שבט.

בין הזכרונות נרשם סיפור, שכבר נדפס²⁹: בהיותה בת שמונה עשרה, חלתה ביותר, וציווה הרופא שתאכל מיד בקומה משנתה. וכיוון שלא רצתה לאכול קודם התפילה, היתה משכימה לקום, מתפללת ואחר-כך אוכלת, כך, שלא אכלה קודם התפילה, וגם אכלה מוקדם בבוקר.

אבל כמובן שלא זו בלבד שלא הועיל הדבר לבריאותה, אלא בגלל זה עוד נחסר בשינתה. ואמר לה הצמח-צדק: יהודי צריך להיות בריא ובעל כוח. בנוגע למצוות נאמר³⁰ "וחי בהם", והפירוש בזה, שצריכים להחזיר חיות בהמצוות (כפירוש המגיד³¹ שנזכר בהמאמר³²). ובכדי להמשיך חיות בהמצוות, מוכרחים להיות בעל כוח ולהיות בשמחה. וסיים הצמח-צדק: אל לך להיות מורעבת ("א ניכטערע"). מוטב לאכול בשביל להתפלל מאשר להתפלל בשביל לאכול.

ז. כל העניינים שסיפרו הרביים, ובפרט מה שמסרו מדור לדור, אינם סתם סיפורים. כיוון שמסרו זאת מדור לדור, הרי בוודאי יש לזה שייכות להשומעים, שילמדו מזה הוראה³³:

ענייני האדם נחלקים בכלל לשני סוגים: (א) העניינים שעושה בשביל הקב"ה, כמו לימוד התורה, תפילה וקיום המצוות. (ב) העניינים שעושה בשביל עצמו, מה שמצטרך לאדם

30 אחרי ית,ה.

31 או"ת פ' אחרי.

32 פ"ה (תו"מ חכ"ה, עמ' 10).

33 ראה גם תו"מ חכ"ד עמ' 302. וש"נ.

34 ראה ברכות כח,ב.

35 ראה ב"ק פה,א. ב"מ מ,א. ב"ב ז,א. ועוד.

36 ראה יומא ו,א. וש"נ.

37 ר"פ בחוקותי.

27 שיחה זו הוגהה על-ידי כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונשלחה לכו"כ, ונדפסה אחר-כך בלקו"ש ח"א עמ' 152 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איוה ציוני מ"מ על-ידי המו"ל.

28 נדפסה ב"דברי ימי הרבנית רבקה".

29 "היום יום" י שבט (מאג"ק שלו ח"ד עמ' שח).

דבר מלכות

מצווה, כדי שאחר-כך יוכל לבוא אל הקב"ה עם "שטר", שהקב"ה יתן כל המצטרך לו, כתשלום עבור תפלתו. אמנם איתא בגמרא³⁸ "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני... הרי זה צדיק גמור", שאינו שואל שכר בעולם-הזה. אבל אין זה מספיק עדיין. הדרישה היא – שגם האכילה תהיה בשביל התפילה. כל ענייניו יהיו בשביל קדושה, כמו שכתוב³⁹ "בכל דרכיך דעהו".

כשרוצים שהנהגת הילדים תהיה באופן שהאכילה

תהיה בשביל התפילה – זה תלוי בהאם, שהיא

בעצמה תתנהג ברוח זו, ותחדיר זאת בילדים

העובדה שיהיה גביר, ובחוגים הפיננסיים ידרגו אותו בדיוטא העליונה ויפיע ברשימת משלמי המיסים של תשעים וחמשה אחוז – עדיין אינה תכלית בריאת האדם, כי אם, שכל ענייניו יהיו בשביל קדושה, בכדי שיוכל ללמוד תורה במנוחת הנפש, לקיים מצוות בהרחבה, וליתן צדקה ביד רחבה.

ולא להסתפק בעבודתו בעצמו, אלא להשתדל להשפיע גם על אחרים, שכן, בהיותו גביר, יהיה לו נקל יותר להשפיע על אחרים, כפי שאנו רואים, שעני, לועגים לו, אבל גביר, אפילו כאשר עושה שטות ("א נארישקייט"), עושים כמותו, ומכל-שכן כאשר עושה דבר נכון. ובמילא: כאשר יניח תפילין – יניחו כולם תפילין, כאשר ישמור שבת – ישמרו כולם שבת, שהרי רואים שנעשה גביר כיוון ששמר שבת, כאשר יניח תפילין דרבינו תם – יתחילו כולם להניח תפילין דרבינו תם, וכאשר יאכל מצה-שמורה – אזי יסגרו כל המאפיות של מצה פשוטה, כיוון שכולם ישתמשו במצה-שמורה.

וזוהי הכוונה "לאכול בשביל להתפלל" – שכל ענייני האדם וצרכיו (שנקראים בשם

ובמילא, יש גם דרך של תפילה בשביל אכילה – אם כי עניין זה הוא רק "אם רגיל בכך", כפירוש רש"י, והיינו, שנותן צדקה לא רק פעם אחת, ומפסיק לכשיחיה בנו, אלא הוא רגיל בכך. אבל אף-על-פי-כן, אפילו אם הוא רגיל בכך, הרי כיוון שעושה זאת בשביל פנייה, אין זו התכלית.

הן אמת שאיתא בגמרא³⁹ שיכולים ללמוד תורה ולקיים מצוות אפילו שלא לשמה, אבל טעם הדבר הוא – כדאיתא בגמרא – כיוון שיבוא ללימוד התורה וקיום המצוות לשמה.

א. האופן והתכלית הנרצה הוא – לא העדר השייכות בין התפילה לאכילה, וגם לא תפילה בשביל אכילה, אלא – אכילה בשביל התפילה:

תפילה – צריכה בוודאי להיות בשביל תפילה, זהו דבר הפשוט. בידעו שרצונו של הקב"ה שילמד תורה ויקיים מצוות, לא יתכן שיונה אצלו באופן אחר מציווי הקב"ה. ובמילא מתפלל שלא על מנת לקבל פרס, אלא מפני שכך ציווה הקב"ה. הוא לא שואל אם יקבל עבור זה עולם-הבא אם לאו, ומכל-שכן

ה"ג. (40) משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.

38) ר"ה ד, א. וש"נ. 39) פסחים נב, ו. וש"נ. עיין הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד

דבר מלכות

אדמו"ר⁴⁶, ש"שיטים" הוא מלשון הטיה. ישנה הדרך האמצעית, שזוהי הדרך של שכל והשגה, וההטיה מהדרך האמצעית נקראים בשם "שיטים", שטות.

ויש בזה ב' אופנים: (א) ההטיה למטה מהשכל, שטות דלעומת-זה, וכמדו"ל⁴⁶: "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות". (ב) ההטיה למעלה מהשכל, שטות דקדושה, ועל-דרך מאמר רו"ל⁴⁷ "אהני ליה שטותיה לסבא".

עבורת המשכן ומקדש היא – להפך השטות דלעומת-זה ולעשות ממנה שטות דקדושה, עיין שם באריכות.

יב. אין להסתפק בדרך האמצעית, אלא בהכרח שתהיה שטות דקדושה דווקא, למעלה מטעם ודעת.

אילו לא היתה בעולם המציאות של שטות דלעומת-זה, אזי היתה מספיקה גם הדרך האמצעית. אבל, כיוון שעל-ידי חטא עץ הדעת נעשה בכללות העולם זוהמא, שטות דלעומת-זה, הנה במה יכולים לעמוד בכך – על-ידי שטות דקדושה דווקא.

וכמו בכללות העולם, כך גם אצל כל אחד – שאם חטא ופגם ועבר את הדרך, או אפילו רק אחד מג' הדברים, אזי אינו יכול לילך בדרך המיצוע, אלא מוכרח לילך למעלה מדרך המיצוע, ועל-פי המבואר באגרת התשובה⁴⁸ ש"במקום הקשר" צריך להיות "כפול ומכופל".

וכן אומר גם הרמב"ם⁴⁹, שבכלל צריכים לילך בדרך המיצוע, אבל, מי שהלך לקצה אחד יותר מדי, הנה בכדי לתקן זאת, מוכרח הוא

"אכילה" צריכים להיות בשביל "תפילה" (שכוללת כל התורה והמצוות), לפעול בהם "וחי בהם", להמשיך חיות בתורה ומצוות.

י. ולימוד נוסף מהאמור לעיל – שהוראה זו נאמרה לאשה, אם לילדים, שאחד מהם נעשה אחר-כך נשיא בישראל. וההוראה היא:

כאשר רוצים שיגדלו ילדים שהנהגתם תהיה לא באופן של תפילה בשביל אכילה, ולא באופן שהתפילה והאכילה יהיו שני עולמות שונים, אלא באופן שהאכילה תהיה בשביל התפילה – הרי זה תלוי בהאם, שהיא בעצמה תתנהג ברוח זו, ותחדיר בהילדים, עוד בקטנותם, בהיותם עדיין בעריסה, את ההרגש שכל העניינים צריכים להיות בשביל להתקשר בהקב"ה, ולולי זאת – הנה גם כאשר יש מה "לאכול", אין בזה טעם.

ובאופן כזה מגדלים ילדים כאלו שנעשים אחר-כך גדולים בישראל, שיש להם כמה להתפלל ויש להם מה לאכול – אכילה כרצון הקב"ה, שרצונו שיהיה לבני-ישראל "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"⁴¹, לא רק בני רויחי, אלא גם חיי רויחי ומוזני רויחי.

ויקיים מה שכתוב⁴² "והריקותי לכם ברכה עד בלי די", בית מבורך ברוחניות ובית מבורך בגשמיות, והאב והאם ירוו מהם נחת לאורך ימים ושנים טובות, נחת ברוחניות ונחת בגשמיות.

* * *

יא. על⁴³ הפסוק "ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים", מבאר כ"ק מו"ח

המו"ל.
(45) תרומה כו, טו.
(46) ד"ה באתי לגני תש"י פ"ג ואילך (סה"מ תש"י עמ' 114 ואילך).
(47) סוטה ג, א.
(48) כתובות יז, א.
(49) ספ"ט.

(41) שבת סג, א, וש"נ.
(42) נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.
(43) מלאכי ג, י. וראה תענית שם.
(44) שיחה זו הוגהה על-ידי כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונדפסה בלקו"ש ח"א ס"ע 166 ואילך במהדורות זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ על-ידי

דבר מלכות

לילך בקצה השני. "ופרצת", בהכרח לומר, שזוהי פירצה באמיתיות.

יג. על-פי זה יובן גם מה שהגמרא⁵⁰ מציינת את המעלה היותר נעלית כתיבת "ופרצת" – "לא כאברהם כו' ולא כיצחק כו' אלא כיעקב אותו בשם בניין?"

אף-על-פי שדרך המיצוע הוא דרך ישרה על-פי התורה, מכל-מקום צריך להיות "ופרצת", לצאת מכל ההגבלות, גם מהגבלות וגדרים של קדושה

ויובן על-פי האמור לעיל: העבודה היא – שטות דקדושה שלמעלה מדרך המיצוע; אף-על-פי שדרך המיצוע היא דרך ישרה על-פי התורה, מכל-מקום צריך להיות "ופרצת", לצאת מכל ההגבלות, גם מהגבלות וגדרים של קדושה, שהם בניין. ועניין זה של שטות דקדושה שלמעלה מטעם ודעת, למעלה מכל ההגבלות, אפילו מהגבלות דקדושה – זהו "נחלת יעקב"⁵³, בחיר שבאבות⁵⁴ – תכלית המעלה, למעלה מנחלת אברהם ונחלת יצחק.

יד. ההוראה מזה בנוגע לפועל היא⁵⁵: תלמידי הישיבות ויושבי אוהל בכלל, אין להם להסתפק בהזמנים הקבועים ללימוד התורה. אפילו הזמנים הקבועים של "מהדרין" ו"מהדרין מן המהדרין" מועטים הם, אלא צריך להיות – "ופרצת", "אהני ליה שטותיה לסבא", למעלה מטעם ודעת, למעלה מכל הזמנים הקבועים. בעלי עסק, שעיקר עבודתם בקיום המצוות

שכתוב בו⁵¹ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה": לכאורה אינו מובן: מהי גודל המעלה כל-כך ("די גוואלדיקע מעלה") ד"ופרצת", שהיא נעלית יותר מכל שאר המעלות שנימנו בגמרא שם?

ויובן בהקדם ביאור פרט נוסף בעניין "ופרצת":

תיבת "ופרצת", משמעותה לא רק סתם התפשטות, אלא – הסרת מחיצות. בשדה – לא שייכת פירצה; רק כאשר ישנו בניין וחומה, ומסירים חלק ממנו, הרי זה נקרא פירצה – "ופרצת".

בניין וגדר זה – שעליו אומרים שצריך להיות בו "ופרצת" – הוא בהכרח בניין דקדושה. כי, אם המדובר הוא אודות בניין דלעומת-זה, הרי לאמיתו של דבר אין זה עניין של בניין, אלא עניין של חורבן ופירצה (על-דרך מאמר רו"ל⁵² "לא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלים"), ושכירת בניין שכזה, היא – לאמיתו של דבר – לא "ופרצת", אלא אדרבה – בניין. ואם תורת אמת קוראת זאת

וש"נ.

(54) ישעיה נח, יד. וראה שבת שם.

(55) שעה"פ תולדות כו, כה. וראה גם ב"ר פע"ו,

א. זח"א ק"ט, ב. קלג, א. קמו, ב. קעא, ב.

(50) פ"ד משמונה פרקים. הל' דיעות פ"ב ה"ב.

(51) שבת ק"ח, רע"ב.

(52) ויצא כח, יד.

(53) פרש"י תולדות כה, כג. וראה פסחים מב, ב.

דבר מלכות

ה"פורץ" בקרוב – שיהיה לימוד התורה וקיום המצוות ובפרט צדקה באופן של "ופרצת". על-ידי לימוד התורה ללא הגבלות אצל יושבי אוהל ובפרט בני הישיבה, ועל-ידי קיום המצוות ובפרט צדקה ללא הגבלות אצל בעלי עסק – אזי יהיה כלשון המאמר⁶²: "גג ורצפה כאחד ממש", היינו, שתורה שהיא ברוחניות, "גג", ומצוות שנתלבשו בדברים גשמיים, "רצפה", יהיו כאחד ממש, ויסורו כל ההבדלות, מחיצות והגבלות, ו"יעלה הפורץ לפנינו"⁶³ בקרוב ממש.

(קטעים מהתוועדות יום ב, פרשת בשלח, י' בשבט ה'תשי"ט. יתורת-מנחם התוועדות' ה'תשי"ט, חלק שני (כה) עמ' 24-51 – בלתי מוגה)

ובפרט מצוות הצדקה ששקולה כנגד כל המצוות⁶⁴, הנה כל הדברים הקבועים שבצדקה, ואפילו צדקה מהמובחר כמבואר בפוסקים ואחרונים⁶⁵ – אף שזהו בניין מובחר על-פי תורה – הרי זה עדיין מעט עבורם. צריך להיות "ופרצת" ללא הגבלות, וכמבואר באגרת-התשובה⁶⁶ ואגרת-הקודש⁶⁷ ש"כל אשר לאיש יתן בעד נפשו"⁶⁸. ואפילו אלו החושבים שהם אינם זקוקים לכך כיוון שאין להם חסרונות – הרי בעבודה של יהודים עליונים חסר גם להם, והרי הייחודים שלמעלה הם בבחינת אין-סוף, ובמילא צריכים גם הם ליתן צדקה באופן של "ופרצת". טו. אודות משיח נאמר הלשון "פורץ"⁶⁹. ולכן, מצוות השעה – בכדי להביא את

(61) איוב ב, ד.	(56) ראה גם ת"מ הכ"ד עמ' 192 ואילך. עמ' 309 ואילך.
(62) אגרת בראשית ספ"ג. ב"ר ספ"ה ובפרש"י.	(57) ב"ב ט, א.
(63) ד"ה באתי לגני תש"י פ"ט (סה"מ תש"י ס"ע 123).	(58) ראה טושו"ע יו"ד ר"ס רמט.
(64) מיכה ב, יג.	(59) ספ"ג.
	(60) סוס"י. ועוד.

מינוי ל"התקשרות"

ניתן לקבל את גיליון "התקשרות"
ישירות הביתה באמצעות הדואר.

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים).
מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים).

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:
"התקשרות", מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר חב"ד 72915

ה'רשת' של הרבי

הרבי קורא להנהלת ה'רשת' לנצל את היעדר רצון דיום ההילולא" יי בשבט, להגברת הפעילות החינוכית עם התלמידים והתלמידות □ בוודאי יתמסר לתפקידו הכי נעלה וקדוש", כותב הרבי למנהל בית ספר של ה'רשת' ומוסיף, "רבותינו נשיאינו בוודאי מעוררים רחמים רבים על הצלחת מנהל בית הספר הנקרא על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר, נשיא ישראל"

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

הרבי להרה"ח ה'פרטיזן' ר' זושא וילימובסקי, בחודש תמוז תשי"א. במכתבו אליו מבקשו הרבי לבדוק אם אפשר לפתוח בארץ-הקודש רשת של מוסדות חינוך 'אהלי יוסף יצחק', על שם כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ, בדוגמת הרשת שפעלה אז במרוקו.

'יחידות' ראשונה של המנהל הראשון

הרב וילימובסקי, הרב חנון, הרב מאיר בליזינסקי, הרב יצחק גנזבורג, הרב אהרון-מרדכי זילברשטרום והרב זלמן אבלסקי – היו הראשונים שעמדו בראש החזית. כוחות נפש עצומים והתבטלות גמורה לרצונו הקדוש של הרבי נדרשו מהם כדי להקים את ה'רשת', כרצון הרבי ובמצוותו.

בראיון עיתונאי שהעניק בזמנו הרב חנון, לאחר ביקורו הראשון אצל הרבי, בחודש תשרי תשי"ט ('דוד עבדי' עמ' 193), הוא מספר על ה'יחידות' שלו:

"הייתי ב'יחידות' שעתיים תמימות, מרבע לשלוש אחרי חצות הלילה ועד רבע לחמש לפנות בוקר. מובן שחלק ניכר של השיחה הוקדש לענייני ה'רשת' של בתי-ספר חב"ד

י"ט בכסלו תשי"ט. באולם רחב-ידיים ברחוב אולבני 585, ברוקלין, ניו-יורק נערכת ההתוועדות המרכזית של הרבי נשיא דורנו. בסיומה של שיחה ארוכה על-דבר גודל מעלת ה'שליחות' מבקש הרבי: "כיוון שנמצאים כאן כמה מהשלוחים – יאמרו עתה 'לחיים' בשמחה ובטוב לבב". בהמשך, "ציווה לאחד מהנהלת ה'רשת' שיאמר 'לחיים' עבור כל אנשי ה'רשת' שנוסעים 'חוצה'".

לבדוק האפשרות

בספרו, 'חייל בשרות הרבי', מקדיש הרה"ח הרב יצחק שיחי' גנזבורג, פרקים רבים (מפרק י"ט ואילך) לסיפור הקמתה של ה'רשת', התפשטותה והתבססותה. חלק מהחומר שולב גם בספר 'דוד עבדי', המתעד את מסכת חייו של הגה"ח הרב דוד חנון ז"ל, ממקימי ה'רשת' ומנהלה הראשון. רשימתנו זו מתבססת אפוא על המקורות הנ"ל:

בחורף תשי"ב הוקמו ארבעה בתי ספר ברחבי הארץ – בורנגה (מעברת עולים ליד המושבה רחובות), במנחת (כפר קטן סמוך לירושלים, כיום עומדת שם שכונת "מלחה"), ביפו ובכפר-סבא. זה היה לאחר פנייתו של

ניצוצי רבי

תשס"ה, עמ' 16):
1) שאלה: למי בבית-הספר לחלק המשקה [=שקיבל מהרבי]?
תשובת הרבי: רק לתלמידים שלאחרי בר-מצווה.
2) שאלה: באיזה צורה לצוות המורים?
תשובת הרבי: המורים שאינם משתייכים לאנ"ש, פשוט שלא יכריחם כי אם יודיעם על-דבר הנ"ל ושכל הרוצה כו'.

"כדאי הדבר ונכון טוב"

נחזור לרב חנוזין: בשנת תשכ"ה (דוד עברי', עמ' 422) כותב לו הרבי בעניין השיעור בחסידות: "כיוון שהמורים שי' משתתפים בלימוד הדא"ח ושבעים רצון וכו' ואין בזה שום הוצאות (אך ורק הוצאות הנסיעה – שעל הרשת לסלקן), כדאי הדבר ונכון טוב".

"באופן מתוכנן ומאורגן"

בחודש תשרי תשכ"א שהה הרב חנוזין בחצר הרבי (עם טיסת הצ'ארטר המאורגן הראשון). כשנכנס ל"יחידות", הורה לו הרבי למסור פרישת-שלום לבתי-הספר הפזורים ברחבי הארץ.
כהמשך לזה כותב לו הרבי (ט"ז בכסלו תשכ"א – שם, עמ' 415):

ותקוותי חזקה, אף שאין מזכיר על-דבר זה, שבמשך הזמן נמסר הפרישת-שלום לכל בתי-הספר של הרשת, ויהי-רצון שיבשר טוב בזה, זאת אומרת שנכנסו הדיבורים לליבם של השומעים-ות שי ובאופן המתאים לדבר משנה, המעשה הוא העיקר – הוספה בענייני התלמידים-ות והמורים-ות בהנוגע לפועל, והרי זכות הרבים מסייעתם, ורבותינו נשיאינו מעוררים רחמים רבים להצלחה בפעולות בקודש בחינוך על טהרת הקדש.

ניצול יו"ד שבט

בכ"ז בטבת תשכ"א (שם, עמ' 416) תובע הרבי:
בוודאי ינצלו ככל האפשרי – בענייני הרשת,

בארצנו הקדושה. הרבי מכיר את הבעיות של כל בית-ספר ובית-ספר, והוא מתעניין אפילו בפרטים הפעוטים ביותר. בדברו על ה'רשת' נוהג הרבי לומר: 'החזיקו עצמכם ברשת' – היינו שלא אנו נושאים את ה'רשת', אלא היא נושאת אותנו, בכחינת 'ארון נושא את נושאו'".

'צינור' לכל המצטרף

"ובוודאי למותר להאריך, אשר עבודתם הקדושה בהרשת הוא הצינור והכלים להנצרך לכל-אחד-ואחד מהם גם בענייניהם הפרטיים, שלו ושל כל בני-ביתו-שיחיו" – כתב הרבי לרב חנוזין, בכ"ה באדר ב' תשי"ד (דוד עברי' עמ' 384).

ובמכתב נוסף מאותה שנה (שם, עמ' 385):
"וזכות התעסקותו במוסדות 'אהלי יוסף-יצחק ליובאוויטש', המקרבים את ליבם של בני ישראל לאבינו שבשמים... לו תוספת ברכה והצלחה בכל הנ"ל".

שיעור תניא – לא בכפייה!

כשהרב חנוזין כתב לרבי שהתחיל לקיים שיעור תניא בעבור מורי בית-הספר בכפר-סבא, נענה על-ידי הרבי (י"א בשבט תשט"ז – דוד עברי' עמ' 396):

הנה בכלל נכון הדבר ובלבד אם השתתפות המורים בזה מרצונם הטוב בלי כל כפייה, לא בדיבור אפילו לא ברמז, כי בעניינים כגון דא יש להיזהר שלא יקשרו התלותם בענייני הרשת, שמנצלים זה להכריח השתתפות בעניין הנ"ל – ועניינים הנלמדים צריכים להיות כמאמר רבותינו ז"ל, במקום שליבם חפץ.

"פשוט שלא יכריחם"

הוראה כעין זו, בעניין דומה, ניתנה להרה"ח ר' עקיבא-יוסף פרידמן ז"ל (אשר פעל במסירות-נפש בבית-הספר של ה'רשת' בירושלים ת"ו), ב'יחידות' מיום כ"ה תשרי תשכ"ו, כפי שרשם לעצמו ('תשורה', ב' אול

ניצוצי רבי

"ישבעו רצון ונחת אמיתי"

כשהתעוררו קשיים נוספים, שיגר הרבי איגרת עם הבהרה:

ותקוותי חזקה, שיסבירו המברך, מתאים לענייני ולראש העיר ולחבריו, בדברים היוצאים מן הלב, ופשיטא שלא למליצה יפה כוונתי, כי אם תקוותי חזקה שכן יהיה בפועל, לא רק שבעתיד הקרוב יתמלאו החדרים תלמידים-יות שיי, אלא גם בהנקודה שראש העיר וחבריו ישבעו רצון ונחת אמיתי מהם...

"סיפוק נפשי"

היותר גדול של המורה"

עובדי ועובדות ה'רשת' זכו ליחס מופלא ולהתעניינות בלתי-רגילה מצד הרבי. ביטוי אחד לכך אפשר לראות בדוגמה שנחשפה לאחרונה ב'תשורה' (ה' בכסלו תשס"ו), ובה התפרסמו כמה מהמכתבים שזכה (סב הכלה) הרה"ח הרב אברהם-יעקב שיחי' הרשקוביץ, שעבד כמורה וכמנהל בבתי-הספר. הנקודה המרכזית בכל אותם המכתבים היא – לא להפסיק בעבודתו החשובה.

בחודש שבט תשי"ז (תשורה עמ' 17) פותח הרבי את מכתבו:

לאחרי הפסק ארוך התקבל מכתבו מכ"ג בטבת והפ"ג שלאחריו ונעם לי לקרות בו מאשר רואה פרי טוב בעמלו בחינוך על טהרת הקודש במוסדו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ויהי-רצון שזכות זה יעמוד לו ולכל בני ביתו שיחי' בהמצטרך להם בגשמיות וברוחניות.

ושוב באותה שנה, בי"ז בסיוון (שם, עמ' 18):

נעם לי לקרות במכתבו בהנוגע להכנסת תלמידי כיתה ו' למוסדות חבי"ד ביציאתם מבית-הספר והרי זהו סיפוק נפשי היותר גדול של המורה, כשרואה את תלמידיו ממשיכים באותו הקו שכיוון אותם בו, ותקוותי אשר הצלחה זו תוסיף בהמרץ במלאכת הקודש שלי".

כשהרב הרשקוביץ כתב לרבי בקיץ תשח"י (כ"ט סיוון – שם, עמ' 19), כי הוא חש שלא

העת-רצון דיום הלולא זה (כינוס תלמידים-יות שיי וכיו"ב). ובפרט שבהנ"ל אין כינוסים וכו' בחוגים אחרים מלבד חבי"ד (מה-שאין-כן בפורים וכיו"ב). ויהי-רצון שסוף-סוף יהיה באופן מתוכנן ומאורגן ובמילא בהוספה רבה בהצלחה.

"לנצל יום עשירי בשבט"

בעניין הנ"ל עורר הרבי שנים קודם לכן. הנה איגרת משנת תשט"ז (שם, עמ' 394):

בטח למותר לעוררם, אשר בעוד מועד יעשו תוכנית אחידה, איך לנצל יום עשירי בשבט בבתי-ספר הרשת, כי הרי יש לחפש וגם ליצור עניינים שיאחדו כל הבתי-ספר ובפרט בעניין הנ"ל.

הרבי הוסיף עוד וכתב כי הדבר צריך להיעשות בזהירות (לא למתוח את החבל יתר על המידה) ולצורך כך – "ותשועה ברוב יועץ להתייעץ כולם יחד בהנ"ל".

ושוב הוסיף הרבי במכתב נוסף (כ"ח בטבת תשט"ז – שם):

מובן שיש לנצל יום ההילולא דיו"ד שבט לקישור הדוק יותר של בתי-ספר רשת זה לזה ולהנהלה, ולהחדיר זה גם בהתלמידים-יות, שהדרך יותר קרובה בזה היא לעשות כינוס כהחלטתם.

[ראה בספרו של הרה"ח הרב אורי בן-שחר על 'הפרטיזן', עמ' 69, על מעורבותו הרבה ב"כנס יו"ד בשבט" (וראה גם שם עמ' 67)].

"ברכות על ראש העיר וחבריו"

בשלהי חודש טבת תשכ"א (דוד עבדי, עמ' 415) שיגר הרבי מברק לרב דוד חנוזין ז"ל וליבלחט"א, הרב יצחק גזנבורג:

במענה למכתביהם – ודאי יכנסו לבניין החדש בחולון, ותהיה בשעה טובה ומוצלחת וטוב לחנך הבית – בקשר לעשירי בשבט. וברכות יחולו על ראש העיר וחבריו שהשתדלו בהאמור, ובטוחני שישבעו רצון ונחת אמיתי מפעולתם האמורה, ובוודאי בקרוב ימלאו כל החדרים תלמידים, שיחנכו להיות לגאון ולתפארת ארצנו הקדושה, ותודה חמה להנ"ל ובפרישת שלומם ובברכת הצלחה.

ניצוצי רבי

יועץ. ולשונו שכותב אודות יאוש כו' - הרי אין מקום לעניין זה כלל וכלל בדי אמות של איש הישראלי.

"יזכורוהו במיוחד על הציון הקדוש"

המכתב דלהלן אל הרב הרשקוביץ (מא) דראש-הודש תמוז תשכ"א נדפס שם, עמ' 27:

הצליח עם תלמידיו - הרבי שלל זאת וכתב לו:

במה שכתב על-דבר הכיתה שלומד [=שמלמד] בה, וכאילו לא ראה פירות ממאמציו וכו', ידועה דעתי מאז, שצריך לנצל כשרונותיו דווקא בשטח החינוך על טהרת-הקדוש, והפרטים, באיזה כיתה וכיצא בזה, הרי גם על כגון זה נאמר ותשועה ברוב

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מננדל שניאורסאהן
ליובאוויטש.

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, אדר"ח תמוז תשכ"א
ברוקלין

הו"ח אי"א נז"ח מלאכתו מלאכת
שמים מזה אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!
במענה למכתבך מאור לער"ח תמוז, בו כותב בהמשך למה שראה מכחבי בהנוגע לבי"ח זרנוגה.

ואף שבהנ"ל יצאתי מגדרי-לכתוב טרם קבלתי, שאלה ממנו, שהרי אורותיו סדור, אבל לרוב פשיטות הדבר-כתבתי נני"ל, זהו-שתקותי תזקה ממנו שעסקר עתה באמונה בזרנוגה, ימשיך גם השנה הבאה עתקותי הדקה ג"כ שיצליח, וכתבתי-שפשוט הדבר בי"ח (כי למרות כבודו) הי' ערי טוג בעמלו שם, וכיון שרק שבועות מספר נשארו לסידור המורים-ותלמידי בבתי ספר הרשת, ובכמה מהם עדיין הסידור מפותק, הרי גם מצד הרשת יש למעט בשינויים וחילופים וברא, ובפרט שאולי יש תקוה שמו"ס יוטב גם בעניין הבניינים, שכתבו לי שמשיב"ם ההשתדלות בזה.

ובעת רצון יזכירוהו במיוחד על הציון הק' של כ"ק מ"ח אדמו"ר יצוקללה"ה נבגים זי"ע, להצלתה בבית הספר אשר על שם בעל הציון הוא נקרא.

לכתבו אודות שאלה דירתם קבועה- בכללות בעניין דירה, יש להחשב עם דעה האשה היא עקרה הבי"ה, וכיון שככתבו גם אצלה מברוח לכאן, יאוצו העניין לפני ידידים, והרי לפעמים השקו"ם עצמה-מכניסה בחירות בעניין.

נעם לי לקרות במכתבו שכלשים ילד זילדה/מבי"ם שלו כופים בקיסנא בכפר הניד, וזרי גם בזה הוכחה שמצליח בפעולתו בחינוך על טהרת הקדש בהנ"ל, ולפלא שכותב אה זה זאינו רואה הסתירה לכתבו על העדר הצלחה, ועדיין בהנוגע להסמימות-שרובם סידרום במסגרת בכפר הניד.

וגם-מצד הרגש, הנה השקיע כ"כ עמל וזמנה בבי"ח, וכשרואים פירוח, זבדאי יוטב גם בהבניינים, דוקא שיצאו לעזוב וכו'.

בעת רצון יזכירו את זוגתו החי' הציון הק' מחיים לחזקן כחבו.

ובמהאנו בר"ש תמוז-מכתבו נכתב בע"ה-והמענה נשלח בר"ח חדש הגאולה של כ"ק מ"ח אדמו"ר הנה גאל כא"א מעניינים המבלבלים, נדוקא מתוך שמחה וטוב לבב יחזוק בג"ל ויצליח זיבשר טוב.

בברכת רחמי ורה

ניצוצי רבי

"סיוע מלמעלה בעבודתו בקודש"

לקראת שנת הלימודים תשכ"א (ו' באלול תש"כ, שם עמ' 25) כותב הרבי לרב הרשקוביץ:

לשאלתו אודות עבודתו בקודש לשנת לימודים הבאה עלינו לטובה – הרי ראה הסיוע מלמעלה בעבודתו בקודש ניהול בית-ספר דרשת – עד עתה, ובוודאי כן יהיה גם בעתיד באופן דמוסיף והולך, ובאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא המשכת האור מלמעלה.

ברכות לבשורות טובות

להלן צרור ברכות להרב הרשקוביץ, באיגרות ששיגר אליו הרבי לאורך השנים: "בברכה לבשורות טובות מהצלחת הפעולות שכותבן" – בשולי מכתב ממוצאי שבת-קודש פרשת בהעלותך ה'תשכ"ד.

"בברכה לבשורות טובות ומתוך שמחה ובטחון" – בשולי מכתב מ' במרחשון תשכ"ה.

"בברכה לשמחה ולבשורות טובות בענייני הפרטיים ובענייני בית-הספר אהלי יוסף-יצחק" – בשולי מכתב מזאת-חנוכה תשכ"ז.

"בברכת הצלחה בניהול הבית-הספר לכל פרטיו ולבשורות טובות" – בשולי מכתב עש"ק פרשת עלי באר ענו לה ה'תשכ"ח.

"בברכת הצלחה בבית-ספר שעל-שם בעל השמחה" – בשולי מכתב מימי הגאולה יב-יג בתמוז ה'תשכ"ח.

"בברכת הצלחה בניהול בית הספר גם בשנת הלימודים הבאה עלינו לטובה" – בשולי מכתב ממחרת ימי הגאולה יב-יג בתמוז ה'תשכ"ט.

במכתב מקיץ תשח"י ממשיך הרבי:

במה שכתב על-דבר שינהל את בית-הספר – כפי הנראה מוכשר הוא לכך לכשירצה, וליתר שאת – ידבר על-דבר זה גם עם הנהלת הרשת.

ברכה לאב, עידוד לבן

וכך כותב הרבי להנ"ל, בט"ז באייר תשי"ט ('תשורה', עמ' 21):

ככותבו, יזכירו את מר דוד שליט"א, אביו של התלמיד מיכאל שוורץ שי, על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, להמצטרף לו, ובוודאי יסביר להתלמיד הנ"ל שי, שכיוון שהוא לומד בבית-ספר חבי"ד ומבקש ברכה, מובן שעליו להוסיף בהתמדה ושקידה בלימוד התורה וקיום המצוות בהידור, שמלבד גודל העניין מצד עצמו הנה על-ידי זה יתוסף בברכות ה' יתברך במילוי בקשתו בהאמור.

הרבי מאחל "הצלחה בריבוי"

לקראת שנת הלימודים תש"כ התעורר אצל הנ"ל ספק בקשר לעבודת הניהול ("ובמה שכתב אודות להמשיך בתור מנהל"). בתשובה כותב לו הרבי (שם, עמ' 22):

לפלא מה שכותב שיש רגש דאגה אצלו, שהרי זכות הרבים מסייעתו, ורבותינו נשיאינו שמסרו נפשם על החינוך שעל טהרת הקודש, בוודאי מעוררים רחמים רבים על הצלחת מנהל בית-הספר הנקרא על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיאי ישראל. ובוודאי יתמסר לתפקידו הכי נעלה וקדוש כאמור – ותהיה ההצלחה בריבוי.

המכתב נחתם במילים: "המצפה לבשורות טובות בכל האמור, בטוב הנראה והנגלה, בעניינים הכלליים וכן בענייני הפרטיים"

פרשת בוא

פסח הוא לה' (יב,יא)

פסח הוא לה': הקרבן הוא קרוי פסח על שם הדילוג... ואתם עשו כל עבודותיו... דרך דילוג וקפיצה (רש"י)

מה הצורך ב"דילוג" בשעת יציאת מצרים?
בני-ישראל היו משועבדים כמה דורות במצרים, שהיתה "ערוות הארץ". משעה שהשתחררו מעבדות זו ועד שעמדו ליד הר-סיני לקבל את התורה מפני הגבורה – עבר זמן קצר ביותר (ארבעים ותשעה ימים). מעבר חד שכזה אי-אפשר לבצע אלא בדרך של "דילוג וקפיצה".

(לקוטי שיחות, כרך יב, עמ' 161)

וככה תאכלו אותו, מתניכם חגודים, נעליכם ברגליכם, ומקלכם בידכם (יב,יא)

חייו של אדם מתחלקים, בדרך כלל, לשלושה סוגים: האדם עצמו, קשריו לסביבתו הקרובה, קשריו עם הסביבה הרחוקה.

שלושה חלקים אלו נרמזים בשלושת הפרטים האמורים – "מותניכם", "נעליכם", "מקלכם":
"מותניכם" – אדם צריך להגיע לחירות בכל הקשור לר-עצמו. חירות זו נרמזת ב"מותניכם", שכן "המותניים הם דבר המעמיד את כל הגוף עם הראש הניצב ועומד עליהם".

"נעליכם" – על האדם לעזור ולסייע לאנשים שאיתם הוא בא במגע. ובאופן כללי יותר – להכניס אלוקות וקדושה בכל סביבתו. עניין זה נרמז ב"נעליים", שהרי על-ידי הרגל בא האדם במגע עם האדמה.

"מקלכם" – אדם חייב להשפיע גם על חלק זה בעולם שרחוק ממנו, שאינו מסוגל להגיע אליו, שהרי "חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם". דבר זה נרמז ב"מקל", כי אדם משתמש במקל כדי להגיע לדבר שאין ביכולתו להגיע אליו בידו.

(מכתב-כללי י"א בניסן תשמ"ו)

וינצלו את מצרים (יב,לו)

פירושו: בני-ישראל ליקטו את כל "ניצוצות הקדושה" שהיו במצרים ולא השאירו שם אפילו ניצוץ אחד.

(תורה-אור, פרשת וארא, דף נו עמ' ד)

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שבת קודש, פרשת בא

ו' בשבט

בשבת זו⁴.

מוצאי-שבת-קודש – התחלת זמן 'קידוש
לכנה' למנהגנו (אף אם הרקיע בהיר)⁵.

יום רביעי

ו' בשבט

יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ
זי"ע:

להדליק [ביום שלישי לפנות ערב, בכל בית,
תיכף אחר (התחלת) השקיעה] נר שידלק כל
המעת-לעת⁷. אם אפשר בקל – נר של
שעווה⁸.

בשעת התפילה ידלקו חמישה נרות⁹.

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום
היארצי"ט, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית,

[סדר ההכנות ליום ההילולא והנהגות יום
ההילולא עצמו – נעתקו ממכתב הרבי
מראש-חודש שבט תשי"א¹. שאר המנהגים
סומנו בכוכבית בתחילתם]:

בשבת-קודש שלפני היארצי"ט ישתדלו
לעלות לתורה.

אם אין מספר העליות מספיק – יקראו
בתורה² בחדרים שונים³, אבל לא להוסיף על
מספר הקרואים.

ישתדלו שמפטייר יהיה הגדול שכחורה –
בריצו רוב המניין – או על-פי הגורל.

* הוראת הרבי, לערוך 'קידוש' והתוועדות

1) אניק ח"ד עמ' קמב, ספר-המנהגים עמ' 95, ובכ"מ.
2) בקשר לקריאת תיבת "קומו צאו" (יבלא) ראה במובא
ביהתקשרות גיליון שמא עמ' 9. ואולי יש כאן סיבה
מיוחדת, שלא עי"פ המסורה, כגון להדגיש את החיפזון
שבתיבה זו (ראה תורה-שלמה כאן אות תקמ"ב).
3) כאשר לפחות ששה מתוכם לא שמעו קריאת התורה,
קצות-השולחן סי' כה ס"ד. ואפשר אף לפני תפילת
שחרית, כנפוץ בין אנשי ובבית חיינו (עיין אניק ח"ג עמ' ד,
שלא חייב להיות קשר בין התפילה לקריאת התורה. וע"ע
המובא בפסקי תשובות סי' קלה סק"ג. יהתפלה כהלכתה
פטי"ו סי'ה ובהערות).
4) מי שמאזין לקריאת התורה במניין אחד ובדעתו להיות
אחד מששת השומעים בקריאה נוספת, יכוון שלא לצאת
ידי חובתו בקריאה זו (אך כמובן צריכים להיות ששה
שמתכוונים לצאת בה).
5) בעליות הנשמע בשי"ק שלפני ההילולא נשאר כבר
הנשמה בדרגת העלייה דיום השי"ק (ואינה חוזרת למקומה
כבכל שאר השבתות) עד בוא העלייה דיום ההילולא. ויש
להוסיף, שהשייכות דיום השי"ק שלפני יום ההילולא ליום
ההילולא היא בהדגשה יתירה בנדו"ד שההסתלקות עצמה
היתה ביום השי"ק פרשת בא – ר"ד משיחת שי"פ בא, ו'
שבת היתשי"ב, 'תורת-מנחם – התוועדות' תשי"ב ח"א
עמ' 286.
6) וא"צ שבעה שלמים, כפי שנתבאר ביהתקשרות גיליון
תנד. אך צ"ל ביממה השביעית (ולכן יכול להיקרא בלשון
אדה"ז בסידורו "אחר שבעה ימים" ואפילו מעט מיממה זו)
– הרב יעקב שי' סגנאווי מקריית-גת.
7) עי"פ ספר-המנהגים עמ' 79 בקשר ליארצי"ט פרטי.
ובנטעי-גבריאל ה' אבילות ח"ב פעי"ה סי"א כתב בטעות
שמנהג חב"ד להדליק לפני השקיעה.
8) הכוונה (כמפורש בסי' המנהגים שבהערה הקודמת) עד
צאת הכוכבים למחרת (ואם כבה עד אז מדליקים אותו
שוב, ואם התקלקל – מדליקים נר אחר).
9) ראשית-יבות: "הקיצו ורננו שוכני עפ"ר" (מהמכתב הנ"ל).
למעשה, נר של שעוות-דבורים טהורה אינו דולק יפה
(מוציא גאזים רבים וכבה מהר, מלבד באבוקת-הבדלה
שכולה פתוחה לאוויר), ונרות השעווה המצויים בשוק
מעורבים באחוז גבוה של סטיארין, ולכאורה די שיהיה
הרוב שעווה לקיום המנהג כראוי (וכנראה המציאות בה
אינה דומה להמבואר בשו"ע אדה"ז סי' רסד ס"ח-ט).
9) כנגד: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה (משיחת כ"ק אדמו"ר
מהור"י"צ נ"ע) – ספר-המנהגים עמ' 79. וראה 'רשימות'

לוח השבוע

הראשונות, מתחילים עוד הפעם ללמוד בעשרים פרקים אלו, כל שנה פרק אחד, ובשנה זו – פרק ט"ז מהמשך.¹⁵

בבוקר קודם התפילה – [ילמד כל אחד לעצמו] פרק תניא¹⁶, וכן לאחר [סיום המאמר שאחרי] תפילת מנחה.¹⁷

בבוקר קודם התפילה – ירים כל אחד תרומה להעניינים השייכים לנשיאנו, בעד עצמו ובעד כל אחד מנני ביתו שיחיו, וכן קודם תפילת מנחה.

נתינת הצדקה (בקשר עם י' שבט וכיו"ב) – שייכת גם לנשים, ואדרבה (מצד כמה טעמים) להן דבר הצדקה שייך יותר.¹⁸

לאחר תפילת הבוקר וחזרת הדא"ה – יקרא כל אחד פדיון-נפש¹⁹ (הנשואים – כמובן בחגירת אבנט). אלו שזכו להיכנס ליחידות, או על-כל-פנים לראות את פני כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ – יצייר עצמו, בעת קריאת הפ"נ,

שני – שחרית, שלישי – מנחה, כדי לזכות בזה מספר יותר גדול של אנ"ש.

* בימי ההילולא של רבותינו נשיאינו – אומרים תחנון¹⁰.

אחר התפילה (בבוקר – אחר אמירת תהילים) ילמוד (יסיים¹¹ בקול¹²) המתפלל לפני התיבה פרק כ"ד דכלים ופרק ז' דמקוואות. אחר-כך יאמר המשנה: "ר' חנניא בן עקשיא כו' ויאדיר". בלחש – איזה שורות בתניא¹³, קדיש דרבנן.

אחר תפילת ערבית – יחזור חלק מהמאמר דיום ההסתלקות (ד"ה באתי לגני, נדפס בקונטרס עד¹⁴) בעל-פה. ואם אין מי שיחזור בעל-פה, ילמדוהו בפנים. וכן אחר תפילת הבוקר. ולסיימו אחר תפילת מנחה.

* נקבע המנהג אצל כמה וכמה ללמוד פרק מעשרים הפרקים על הסדר (גם) דשנה אחר שנה. ולאחרי שנשלמו עשרים השנים

התיבות: "נפש השנית בישראל היא חלק אלוה ממעל ממש" – 'מנהגי מלך' סי' ע 32.

14) ספר-המאמרים תשי" עמ' 111. 15) סה"מ מלוקט ח"ב עמ' רלח, עמ' רנו הערה 23, וביטורת מנחם – סה"מ מלוקט' ש"ל לאחרונה לפי סדר השנה, הוא בח"ב עמודים שו. תו. וכן נהג הרבי.

16) נפוץ בין אנשי ללמוד אה"ק סי' ז"ד, ללא הביאור. וראה אג"ק דבעל ההילולא ח"א עמ' שצ, שהורה ללמוד 'פרק כ"ז' ביום ההילולא ב' ניסן אחר ערבית, את הביאור – בשחרית קודם התפילה, וקודם מנחה אה"ק 'פרק כ"ז'.

כנראה נהגו כך מקדם ללמוד בימי היארצייט-הילולא דרבותינו נשיאינו פרק זה, במסגרת המנהג – ש"כדאי לפרסם ולחזק" – ללמוד בכל יום פרק תניא ע"פ הסדר או באופן אחר, ראה 'התועודיות' תשמי" ח"ג עמ' 68 (מוגה) ועמ' 75, ובכ"מ. בעמ' 75 הורה הרבי, ששיעור זה צ"ל לפני התחלת התפילה ממש, היינו גם לפני אמירת "הריני מקבל", כלומר שתחילה למדו פרק תניא, ורק אח"כ פתחו את היסודי.

17) כני"ל – הביאור לאה"ק האמורה. 18) ספר-המנהגים עמ' 85, עיי"ש בהערה. וכן בקשר לטף, ע"פ הוראת הרבי, ובפרט בשנים האחרונות, לשתף גם אותם בכיו"ב, וכן בשאר ההנהגות, שגם נשים וטף שייכים בקיומם.

19) כמה מנהגים בקשר לכתיבת פ"נ, נקבצו בהתקשרות; גיליון תקע"ב, בלוח השבוע הערה 12.

חוברת קפג עמ' 16, אופן מנהג זה בעבר.

10) מלבד אם בלא-הכי הוא יום שאין אומרים בו תחנון – ספר-המנהגים עמ' 16. זו הוראת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ני"ע, שהובאה ונתבארה בשיחת כ' מנחם-אב השי"ת (התועודיות ח"א עמ' 172), ושם נמסר הטעם בשמו שהו הזמן היותר טוב לבקש ולפעול. וביאר הרבי, שחסידי פולין אין אומרים תחנון, מפני שהעלייה שביום היארצייט אצל הצדיק ש'באמונתו יחיה (חי בפתח, י' שנייה בסגול) פועלת עליה אצל כל מקושריו, אבל חסידי חב"ד שתובעים מהם פנימיות ועבודה דווקא, רוצים להעלות גם את הגוף ולטהרו, ולכן גם אז אומרים תחנון. וראה גם 'רשימות' חוברת סט עמ' 9. ובשיחות-קודש: ש"פ עקב תשי"ג סי' ד (התועודיות ח"ט, תשי"ג ח"ג עמ' 115). שמח"ת תש"ז סי' ג (התועודיות ח"ט), תש"ז ח"א עמ' 129. י"א ניסן תשכ"ב סי' א. ש"פ אחרי תשכ"ז סי' ב. ש"פ ויחי תש"ל סי' ה. וש"נ עוד.

11) בספר-המנהגים עמ' 77: "הדיוק הוא לסיים הפרקים אחרי התפילה", דהיינו שאפשר ללומדם עד הסיום גם לפני-כן. רבים מהאבלים גרילים ללומדם לפני חזרת השי"י וכיו"ב. ויש לברר אם שייך בזה המבואר בשיחת שבת בראשית תש"ל, שאין ראוי להוסיף מאומה בתוך התפילה, ושלכן גם אמירת שיעור תהילים היא בדווקא אחרי "אך צדיקים".

12) ספר-המנהגים עמ' 6.

13) י"א שהרבי נהג לומר (בשנות האבלות ע"פ) את

לוח השבוע

— אם באפשרי, לעשות כל הנ"ל מתוך התוועדות.

במשך המעת לעת — לבקר (המוכשרים לזה) במקום כינוסי הנוער החרדי — ולהשתדל, ככל האפשרי בדרכי שלום, גם במקום כינוסי הנוער שלעת עתה עדיין אינו חרדי — ולבאר להם איך שחיבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק מו"ח אדמו"ר... לבאר להם את אשר תבע מהם והתקווה והביטחון אשר בטח בהם, אשר סוף סוף ימלאו את תפקידם בהחזקת היהדות והפצת התורה בכל המרץ החום והחיות שהם מסגולת הנוער.

מובן אשר, אם זהו מתאים לתנאי המקום, ימשיכו בכל הנ"ל בימים אשר אחרי היארצייט, ובפרט ביום השבת-קודש שלאחריו.

* בעת ההתוועדות די' בשבט, נהג הרבי לעשות מגבית בעד 'קרן תורה'²⁴.

הליכה לאוהל'

* "שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר ... שקודם ההליכה על ציון ואוהל — נוהגין שאין אוכלין, אבל שותים"²⁵.

כאילו עומד לפניו. להניח הפ"נ אחר-כך בין דפי מאמר, קונטרס וכו' שלו. ולשלחו (אם באפשרי — בו ביום) על מנת לקראתו על הציון שלו²⁰.

במשך המעת לעת — ללמוד פרקי המשניות של אותיות השם²¹.

במשך המעת לעת — לעשות התוועדות²². [מכיוון שזו התוועדות הקשורה בהילולא, מהנכון לפתוח בדבר תורה של בעל ההילולא²³].

לקבוע שעה במשך המעת-לעת' — לבאר לבני ביתו שי' אודות כ"ק מו"ח אדמו"ר ועבודתו אשר עבד בה כל ימי חייו.

במשך המעת-לעת' — לבקר (אלו הראויים לזה) בבתי-הכנסיות ובבתי-המדרשות אשר בעיר, לחזור שם מימרא או פתגם מתורתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר ... לבאר אודות אהבת כ"ק ישראל שלו, להודיע ולהסביר תקנתו על-דבר אמירת תהילים, לימוד חומש עם פירש"י — ובמקומות המתאימים — גם על-דבר לימוד התנ"א כפי שחלקו לימות השנה.

(יג) תשט"ו ח"ב עמ' 247 ואילך).

25) ספר-המנהגים שם, ושי"י. אג"ק אדמו"ר מהור"י צ ח"י עמ' רפב. והכוונה לא רק להקפיד שלא לאכול בגלל האמור בוזהר שאין ללכת שמה ללא תענית [ופ"א אמר הרבי לאחד התמימים שאכל לפני שהלך לאוהל: "יא רחמנות אויף דיר" — יומן תשי"י, נספח לשיחות קודש — תשי"י החדש עמ' 226], אלא גם להקפיד לשתות תחילה (וכן הקפיד הרבי), כדי שלא להיות בכלל "מרעיב עצמו ולן בבית-הקברות" (ראה גם בגשר-החיים ח"א סי"ע שז, ובנטעי-גבריאל הלי אבילות ח"ב עמ' תרכ"ג. בנטעי-גבריאל שם כתב, שלכן נמנע הרבי מלבקר באוהל ביום התענית). ועיי' דיון בזה בהתקשרות גיליון תיב עמ' 19. ולהעיר עוד מסיפורו של חבר המזכירות הר"ח ר' בנימין שי' קליין שלפעמים היה הרבי אוכל פיסת שוקולד לפני הנסיעה לאוהל. כן להעיר מיומנו האישי של כ"ק אדמו"ר מהור"י צ מביקורו בארה"ק (מסע הרבי בארה"ק עמ' 252 ועמ' 255) שביום הי' מני"א אכלו מזונות בשכם ואח"כ נסעו לציוני האר"י וכו' בצפת, וביום ז' מני"א בשעה 12 היתה סעודה, ואח"כ נסעו לקבר רחל. ואס"כ מצב בריאותו של הרבי היה קשה אז, עד שביקשו ממנו לבל יתענה בתי"ב (שם עמ' 256), הרי לכאורה השתתפו בזה גם המלווים אותו. וצ"ע. ומאידך

20) מסי' הפקס באוהל: 1-718-723-4444.

21) כדי להקל על הציבור, מוצעים בזה פרקים קלים יחסית:

י' — יומא פ"ח; ו' — דמאי פ"ב; ח' — תענית פ"ב; ג' — חלה פ"ב; י' — ביכורים פ"א (אפשר גם לחזור על יומא פ"ח — אג"ק כרך יז, עמ' רעא); ז' — פרה פ"ט; ח' — שבת פכ"ב; ק' — נדרים פ"ח.

22) אצל הרבי היה הסדר בהתוועדות: קודם מאמר חסידות, ואחר-כך סיום מסכת (ראה שיחת מוצש"ק י' בשבט תש"ל סי"ז).

בעת ההתוועדות של י' בשבט בכל שנה, נהג הרבי לומר מאמר המתחיל בפקסו 'באתי לגני'. בכל שנה נהג הרבי לבאר פרק אחד בהמשך ההילולא לפי הסדר. תשי"א-תש"ל. תש"ל-תשי"ג וכו'. הרבי ביאר את הפרק בפרטיות, בצירוף ביאורים מתורתו של כל אחד מרבותינו נשיאינו, מהבעש"ט ואילך (ראה 'כפר חב"ד' גיליון 795 עמ' 24).

23) שיחת כ"י מני"א תש"ל"א בתחילתה.

24) ספר-המנהגים עמ' 96. עניינה — לסייע (ללא פירסום שם המנדבים) לבחורים המשקיעים כמה שנים ללימוד תורה ללא חשבונות אודות פרנסה (דברי הרבי במעמד ייסוד הקרן, שיחת י' בשבט תשט"ו ס"ל-לא, התוועדות

לוח השבוע

[כמה מהנהגות הרבי ב'אוהל', וכן הנחיות לכהנים המבקרים שם, נדפסו ב'התקשרות', סוף גיליון תקע"ב].

יום חמישי

י"א בשבט

(תשי"א)²⁶ – כאשר החלה המשך וחידוש של תקופה חדשה ו'נתלו המאורות'²⁷ של הדור השביעי מאדמו"ר הזקן (או הדור התשיעי מהבעל-שם-טוב). (ג) התקופה שלאחר הסתלקות בתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר [הרבנית חיה-מושקא] ביום כ"ב לחודש אחר-עשר (כ"ב שבט תשמ"ח)²⁸.

יום שישי

י"ב בשבט

"מי שטרח בערב שבת – יאכל בשבת":
ב'שבת שירה' נוהגים לאכול "שווארצע קאשע" [דייסה ממין קיטניות הנקרא כיום בטעות בשם 'כוסמת']²⁹.

"כדורו של נשיא דורנו גופא, ישנם כמה שלבים ותקופות, ובכללות – שלושה שלבים: (א) יום העשירי לחודש אחר-עשר (י"ד שבט ת"ש) – סיום התקופה של עבודת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין. (ב) היום למחרתו – יום אחר-עשר לחודש אחר-עשר (היום השלם הראשון לאחר ההסתלקות), ובמיוחד בשנת עשתי-עשר

27 "ראה לעיל [ספר-השיחות תשנ"ב] ח"א עמ' 293-5".
28 כל הקטע (תרגום מאידיש) מספר-השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 348 (כולל שתי ההערות הקודמות).
29 ספר-המנהגים עמ' 72 (נדפס בטעות תחת הכותרת 'טבתי' וצ"ל כמויב 'שבטי').

בליקוטי-דיבורים ח"ד ליקוט לו, ברשימת המאסר עמ' 1354 מספר אדמו"ר מהוריי"צ שהלך ל'אוהל' בעודו בתענית ממש. ואולי היו כל אלה מצבים מיוחדים, וע"ע. וכן צ"ע מהחתנים והכלות (ובני משפחותיהם) שנוסעים ביום החתונה לאוהל כו'.
26 "ראה ספר-השיחות תשי"א ח"א עמ' 255 הערה 99".

לזכות

האחים התמימים הדגולים לבית

דייטש

הרה"ח ר' זלמן-יודא, ר' יוסף-יצחק, ר' אברהם-משה

וגיסם ר' גבריאל גופין שיחיו